

OHAL Kararnameleriyle Kamu Görevlilerinin İhraç Edilmesi

Metin Günday, Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi,
e-posta: metin.gunday@atilim.edu.tr

Olağanüstü Hali (OHAL), OHAL Kanun Hükmünde Kararnamelerini (KHK), aŐađı yukarı 20 yıldıan beri İdare Hukuku derslerinde anlatmadım. En son Güneydoğu'da uygulanan olağanüstü hal, bir daha ilan edilmez dedim. Dolayısıyla epeyce bir zaman ara verdik OHAL yöntemlerine. OHAL yöntemleri nedir, ne değildir; epey zamandan beri bu konuyu anlatmadan İdare Hukuku derslerini tamamlıyorum.

15 Temmuz'dan sonra ülke düzeyinde ilan edilen OHAL, hemen akabinde çıkartılan OHAL kanun hükmünde kararnameleri, uygulamalar, yetkili ağızlardan söylenen sözler; zannediyorum bundan sonra bir müddet benim anlatacağım idare hukuku derslerinde temel konularından bir tanesi olacak gibi görünüyor.

OHAL, olağanüstü bir yönetim usul; olağanüstü ama olađandıŐı bir yönetim usul değil. Anayasa'da ngrlmŐ belli koŐulların ortaya çıkması durumunda gündeme gelebiliyor. Anayasa'da bu koŐullar sayılmıŐ, düzenlenmiş. Bu günkü OHAL, Őiddet olaylarının alabildiğinde yaygınlaŐması, darbe teŐebbüsü nedeniyle ilan edildi. Darbe teŐebbüsü bir sıkıyönetim ilanı sebebi de olabiliirdi ama sıkıyönetim ilan etmediler nedense. İdare hukuku açısından baktığımızda, bozulan, büyük tehdit ve tehlikelere maruz kalan kamu düzeninin yeniden tesis edilmesi için ngrlmŐ bir yönetim usul olarak değerlendiriyoruz. Temel hak ve özgürlükler, normal dönemlerde olandan daha geniş bir biçimde sınırlandırılabilir. Hatta, Anayasa'da öngörülen güvencelere aykırı tedbirlerin alınması mümkün. Bunların hepsi Anayasa'da yazıyor. Ve bir de, olağanüstü halde Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanacak olan Bakanlar Kuruluna geniş bir düzenleme yapma yetkisi tanınmıŐ. Bu kanun hükmünde kararnameler, olağan dönemlerde çıkartılan kanun hükmünde kararnamelerden farklı. Şöyle ki, olağan dönemlerde kanun hükmünde kararname çıkartılabilmesi için Meclis'in bir yetki yasasıyla yürütme organını yetkilendirmesi gerekir. Olağan KHK'larda temel hak ve özgürlükler, siyasal hak ve ödevler düzenlenemez. Olağan KHK'lar yargısal denetime tabidir. Hem yetki yasası yönünden, hem de Anayasa'ya aykırılık yönünden denetime tabidir. Ama olağanüstü halde, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanacak olan Bakanlar Kurulu tarafından çıkartılacak olan KHK'larda bunların hiçbiri yok. Yetki yasasına gerek yok. Temel hak ve özgürlükler sınırlama konusu yapılabilir ve bir de bu olağanüstü hal KHK'larının Anayasa'ya aykırılığı da ileri sürülemez. Dolayısıyla bir yargı denetimi de söz konusu değil. OHAL KHK'larının TBMM'de görüŐülmesi

konusunda TBMM İçtüzüğü'nde bir süre verilmiş. 30 günlük süre içerisinde bu KHK'lar TBMM'de görüşülmek durumunda. OHAL KHK'ları konusu üzerinde kısaca durduktan sonra asıl konumuza gelmek istiyorum.

15 Temmuz'un hemen akabinde çıkan ve çıkmaya devam eden bu KHK'lar bana göre bir Bakanlar Kurulu kararı değildir. Bir başka yerde yazılıyor, bakanlar da bunun altına imza atıyorlar. Yapılan şey budur. Benim tahminim bu.

Olağanüstü hal KHK'ları ile her şeyi düzenleyemezsiniz. OHAL KHK'ları ancak olağanüstü halin gerektirdiği konularda çıkartılabilir, o konuları düzenleyebilir. Konu yönünden bir sınırlama vardır Anayasa'da. İkinci olarak, süre itibarıyla bir sınırlama vardır Anayasa'da. Ancak OHAL süresince etki ve sonuç doğurabilirler bu KHK'lar. Üçüncüsü, olağanüstü hal nerede ilan edilirse o yörede, o bölgede bu KHK'lar uygulanır ama bunun bugün için önemi yok ;çünkü ülkenin tamamında OHAL ilan edilmiş. OHAL kanun hükmünde kararnemeleri bu koşullarda çıkartılabilir. Bir de OHAL'de uygulanacak olan 2935 sayılı OHAL Kanunu vardır. OHAL Kanunu'nda, OHAL döneminde temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının Anayasa'da öngörülen düzenlemelere aykırı biçimde kısmen veya tamamen nasıl durdurulacağı kısıtlanıp kısıtlanamayacağı detaylı olarak düzenlenmiştir. Sokağa çıkma yasaklarından tutun, üst aramalara, seyahat özgürlüğünün kısıtlanmasına... Ama bir de OHAL Kanunu'nda öngörülmüş olan önlemler dışında da önlemler alınması gerekebilir. İşte bu nedenle de OHAL KHK'sı çıkartma yetkisi verilmiş; ancak OHAL'in gerektirdiği konular dışında OHAL KHK'sı çıkartılamaz. YÖK Kanunu'nda değişiklik yapamazsınız ama bu dönemde yaptılar bunu. Öğretim Üyesi Yetiştirme Programıyla ilgili YÖK Kanunu'nda bir değişiklik yaptılar. Veya idari teşkilata ilişkin yasalarda değişiklik yaptılar. Milli Savunma Üniversitesi kurdular.

OHAL KHK'ları süre itibarıyla da sınırlı; yani bu KHK'lar OHAL sürdüğü müddetçe uygulanır, OHAL kalkınca uygulamadan kalkar. Bu kadar basit. Nasıl ki, 2935 sayılı OHAL Yasası ancak OHAL ilan edildikten sonra ve OHAL süresince uygulanabiliyor ve OHAL kalktıktan sonra uygulamadan kalkıyor ise -aynı şey Sıkıyönetim Yasası için de geçerli-, OHAL ya da sıkıyönetim KHK'ları da o dönem bittikten sonra uygulanamaz. Hiç tartışılmaz bu. Tartışılmaz da anlı şanlı hukukçular veya hukukçu falan da değil, gazeteci, tarihçiler bunun tersini söylüyorlar. Bir hukukçunun, bir anayasa hukukçusunun, bir idare hukukçusunun bunu söylemesi cehaletten geliyordur; öyleyse unvanını iptal etmek gerekir, başka bir amaçla söylüyordur. Bu koşullara aykırı KHK çıkartılırsa ne olur? Adı OHAL KHK'sı olsa bile bu Anayasa Mahkemesi (AYM) denetimine tabidir. AYM, önüne bir OHAL KHK'sı adı altında bir kanun hükmünde kararname gittiğinde, önce bunun OHAL KHK'sının koşullarını taşıyıp taşımadığına bakar. Taşıyorsa,

OHAL'in gerektirdiği konularda çıkarılmışsa, OHAL süresince etki ve sonuçlarını sürdürecektir düzenlemeler getiriyorsa, denetleyemez. Bir hukuk devletinde bunun da denetlenmesi lazım; ama Anayasa açısından söylediğimizde, bunun Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülemez deniliyor. Ama eğer OHAL KHK'sı ile OHAL'in gerektirdiği konular dışında konular düzenlenmiş ise veya OHAL KHK'sı ile OHAL sona erdikten sonra da etki ve sonuçlar doğuracak düzenlemeler getirilmiş ise, örneğin yürürlükte olan bir yasa değiştirilmiş veya yürürlükten kaldırılmış ise bu takdirde AYM bunu pekâlâ denetler. Bunun örneği de vardır. 1991 yılında AYM, 430 sayılı OHAL Bölge Valiliği ve OHAL süresince alınacak ilave önlemler KHK'sını denetlemiştir. Güneydoğu'daki OHAL döneminde, 1990'da çıkartılmış olan bir KHK'yı Anayasa Mahkemesi denetlemiştir. Niye denetlemiş, hemen söyleyeyim. OHAL makamlarına, OHAL Bölge Valisine olağanüstü hal bölgesinin dışında da kullanabileceği yetkiler verildiği için. 1991 yılındaki o kararda AYM açıkça "adı OHAL KHK'sı da olsa ben bunu konu yönünden denetlerim, yer yönünden denetlerim ve bir de süre yönünden denetlerim" demiştir. Bugün de ana muhalefet partisinin bazı KHK'lar için bu nedenle AYM'ye başvurduklarını zannediyorum.

15 Temmuz'dan sonra seri halinde KHK'lar çıkartıldı. Kamu görevlilerine ilişkin olanları bizi ilgilendiriyor. Önce bir 667 sayılı KHK çıkartıldı. OHAL kapsamında alınan tedbirlere yönelik kararlar. Kamu görevlilerinin kurumlarınca yapılan değerlendirmeler sonucunda kamu görevinden çıkartılacağı öngörüldü. Ve bu şekilde kamu görevine son verilenlerin bir daha kamu hizmetinde istihdam edilemeyeceği söylendi. Aslında böyle bir şey olmaz. Bir değerlendirme yapılıyor. Hakkında değerlendirme yapılan kamu görevlisinin savunması alınmıyor. Bir idari soruşturmada savunma alınmadan idari yaptırım uygulayamazsınız, bir uyarı cezası bile veremezsiniz. Sorgusuz sualsiz en ağır yaptırımı uyguluyorsunuz, kamu görevinden çıkartıyorsunuz ve üstelik de bir kez daha kamu hizmetinde çalıştırılmamak üzere çıkartıyorsunuz. Muammer Aksoy hoca ehveni şer için hep şerlerin en beteri derdi; belki de şerlerin en beteri de buydu. Niye ehveni şer? Bu işleme karşı, kamu görevlilerinin ihracına karşı idari dava açabiliyorsunuz. Ama Yürütmeyi durdurma talep edemiyorsunuz. Nitekim bu KHK'ya istinaden de pek çok kamu kurum ve kuruluşunda ihraçlar yapıldı, ama en azından ne kadar etkili olur ne kadar olmaz bilemem ben, idari yargıda dava açma olanağı var. Fakat iş burada kalmadı. Akabinde 668, 669, 670, 671, 672.. bir seri halinde KHK çıkartıldı. Ve bu KHK'lar ile terör örgütlerine veya MGK kararınca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, irtisakı veya irtibatı belirlendiği ileri sürülen kamu görevlilerinin isimlerine ek listelerde yer verilerek ihraç edilmesi düzenlendi. Binlerce, on binlerce kamu görevlisi, bu KHK'ların ekli listelerinde isimlerine yer verilmek suretiyle, bir kez daha kamu görevinde istihdam edilmemek

üzere, kamu görevinden çıkartıldı. Meslektaşlarımız, üniversite öğretim üyeleri de aynı işleme tabi tutuldu. Bu KHK'lar TSK'da, yargıda, emniyette, bağımsız kurumlarda uygulandı; bu arada üniversitelerde de uygulandı.

Bu şekilde, kamu görevlilerinin bir daha kamu hizmetinde istihdam edilmemek üzere kamu hizmetinden çıkartılmasının adı idari azildir. Türkiye'de idari azil 1926'da kaldırılmıştır. 1926 döneminin öncesine giden uygulamalar bunlar. 12 Eylül döneminde de nitelik itibarıyla benzer bir uygulama yapılmıştır. 12 Eylül darbesinin akabinde Sıkıyönetim Yasası'nın 2. maddesi değiştirilmiş, güvenlik açısından kamu hizmetinde kalmasında sakınca görülen ya da hizmetlerinden yararlanılamayacak olan kamu görevlilerinin, sıkıyönetim komutanının talimatı üzerine kurumlarından çıkartılabileceği öngörülmüş. Daha sonra, 1982 yılında bir değişiklik daha yapılmış ve bu şekilde işlerine son verilen memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bir daha kamu hizmetinde çalıştırılmayacağı maddeye eklenmiş. 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 2. maddesinde bu düzenleme yapıldı. Nasıl oldu o zaman... Sıkıyönetim komutanı, kamu görevlilerinden bazılarının kamu hizmetinde kalmasında güvenlik açısından sakınca buluyordu. Ve bir de bunun ötesinde, hizmetini de beğenmeyebiliyordu. Hizmetinden de yararlanılamaz bu adamların deniyor ve talimat veriyordu ilgili idareye ya da kuruma. O kurum da sıkıyönetim komutanının talimatını yerine getirmek mecburiyetindeydi. Aksi bir şey yapamazdı. İdare Hukuku deyimiyle bağlı yetki söz konusuydu. Sıkıyönetim komutanı yazıyı gönderiyordu ve ilgili kurum da o personeli kamu görevinden çıkartıyordu. Bu işlemler üniversitelerde çok yoğundu. Diğer bazı bakanlıklarda da, örneğin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında o zaman bu uygulama geniş çapta yapıldı. Pek çok iş müfettişi, 1402 sayılı Yasanın ikinci maddesine göre kamu görevinden çıkartıldı. Üniversitelerde de –örneğin SBF'de- pek çok hocamız bu işleme tabi tutularak görevlerinden çıkartıldı. Sıkıyönetim Yasasının ikinci maddesinde yer alan bu hüküm, bu OHAL KHK'sında da yer almış. Dolayısıyla, nitelik itibarıyla aynı nitelikte bu iki uygulama.

Nicelik itibarıyla ise farklı. 12 Eylül döneminde, zannediyorum 2500 kamu personeline bu işlem uygulandı. Yani sayıları belirli ama şimdi on binlerle ifade ediliyor.

O zaman ne oldu? Sıkıyönetim Kanunu'nun ikinci maddesi uyarınca görevlerine son verilenler, görevlerini terk ettiler. Sonra 1985 yılında sıkıyönetim kaldırıldı. Ve bunun üzerine biz Mülkiyeliler Birliği'nde bir toplantı yapmıştık o zaman. Baskın Oran da anlatır onu. Mülkiyeliler Birliği'nde, hocalarla birlikte, "sıkıyönetim kalktı ne yapacağız" diye konuştuk. İki görüş savunulmuştu. Bunlardan birincisi "bir şey yapmak mümkün değil çünkü kanun gereği bunlar bir daha kamu

görevinde istihdam edilemezler” şeklindeydi. Ben aksi görüşü savundum. Öteki görüşü savunanlar biraz dudak büktü; ama gelişmeler bizi haklı kıldı. Ne yapıldı? Şöyle bir yol izlendi: Sıkıyönetim kalktıktan sonra görevine son verilenler, 1402’likler, “sıkıyönetim kalkmıştır, sıkıyönetim işlemleri sıkıyönetim süresince etkili olabilir. Sıkıyönetim kalktıktan sonra bu işlemlerin etki ve sonuçları ortadan kalkar. Dolayısıyla bizi görevimize iade edin” talebiyle daha önce çalıştıkları kurumlara başvurmuştu. Kurumlar da doğal olarak bu talepleri reddettiler. “Bir şey yapamayız zira kanunda açık hüküm var. Bir daha kamu hizmetinde istihdam edilemezsiniz” dediler. Bunun üzerine olay idare mahkemelerine gitti. Mahkemelerden kimi aleyhte kimi lehte kararlar çıktı. O kararlar Danıştay’a gitti. Danıştay’ın 5. Dairesinde bir o yönde bir bu yönde kararlar çıktı. Sonuçta 7 Aralık 1989 yılında Danıştay’ın içtihadı birleştirme kararı çıktı. Gerçekten mükemmel bir karar bu. Bütün hukuk fakültelerinde Anayasa Hukuku, İdare Hukuku ve Genel Kamu Hukuku derslerinde okutulmasını tavsiye ediyorum. Hakikaten muhteşem bir karar. Kararda, bir daha kamu hizmetinde istihdam edilmemek üzere kamu görevinden çıkartılma işlemi uzun uzun incelendikten, hukuka her yönüyle aykırı olduğu ortaya konduktan sonra ve hatta Türkiye’nin tarafı olduğu 115 sayılı uluslararası sözleşmeye aykırı olduğu vurgulandıktan sonra; “bütün bunlar hukuk devletiyle, hukukun temel prensipleriyle bağdaşmaz ama şimdi durum değişti” dedi Danıştay içtihadı birleştirme kararında. Sıkıyönetim kalkınca da “sıkıyönetim işlemlerinin sıkıyönetim süresince etkili ve geçerli olabileceği açıktır” dedi Danıştay. Çünkü olağanüstü hal, olağanüstü yönetim usulüdür. Olağanüstü hal ya da sıkıyönetim devam ettiği sürece bu işlemler etkili olabilir, ondan sonra etkileri kalkar. Ve çok güzel bir içtihatla “her ne kadar bir daha kamu hizmetinde istihdam edilmemek üzere görevlerine son verilmiştir dense de bu Anayasaya uygun bir yorum değil” dedi. Bu da bizim kamu hukukçularının üzerinde durmadıkları bir konudur. Alman Anayasa Mahkemesi çok kullanır. Bir yasa hükmü eğer iki şekilde yorumlanabiliyor ise ve bu iki şekildeki yorumdan birincisi anayasaya uygun düşebilecek bir yorum ise o yorum tarzının benimsenmesi gerekir. Kanun öyle söylüyor; ama kanunla ilgili Anayasaya uygun yorum yaptığında OHAL ve sıkıyönetim işlemleri ancak OHAL ve sıkıyönetim süresince geçerli olabilir. Danıştay, o halde, “bir daha kamu hizmetinde çalıştırılmaz hükmünü, sıkıyönetim döneminde bir daha kamu hizmetinde çalıştırılmaz biçiminde anlamak gerekir” dedi. Bu içtihadı birleştirme kararı çıktıktan sonra, daha önce açılan davalar olumlu sonuçlandı ve görevlerine döndüler. 1980’li yıllarda Eylül faşizminin uygulaması bu şekilde sonlandı.

Şimdiki düzenlemeler, KHK ile yapılan ihraçlar nitelik itibarıyla aynı mı? Hayır, bir ufak ayrıntı var belki; ama bu uygulamaların niteliğinde farklılığa yol açmaz. 1980’li yıllardaki uygulamada bir daha kamu hizmetinde istihdam edilmemek

üzere ihraç edilme, idareden azledilme, yasada öngörölmüş. Hala bu yasa maddesi yürürlükte. Sıkıyönetim Yasası'nın ikinci maddesi halen mevcut. Şimdi ise 2935 sayılı OHAL Kanunu'nda böyle bir hüküm yok. "Olağanüstü hal makamlarının yapmış olduğu işlemlere karşı açılacak davada yürütme durdurulamaz" şeklinde bir hüküm vardı OHAL Kanunu'nda; ama Anayasa Mahkemesi onu da iptal etti. "Sen yürütmeyi durdurma kararı verilmesini engelleyemezsin" dedi Mahkeme. Bunu kimsenin dinlediği yok. 667 sayılı OHAL KHK'sı Anayasa Mahkemesinin 2012 yılında verdiği iptal kararına aykırı bir KHK. Bir farkı bu. Onun ötesinde aynı.

Şimdi ne olacak? OHAL çok da güzel bir şey kendileri için. Birisi kararnameyi yazıyor ötekileri imzalıyor, uyguluyor. Külliye'de yazılıyor galiba, birkaç da danışmanları var yazıyorlar. Bakanlar imza ediyor. Böyle olmaz... Bakanlar Kurulu kararı ismi ne olursa olsun, tüzük olur, yönetmelik olur, kararname olur veya KHK olur, ancak o kararın konusu Bakanlar Kurulu'nda müzakereye açıldıktan sonra karara bağlanabilir. Elden imza ile Bakanlar Kurulu kararı olmaz. Hiçbir şekilde olamaz.

OHAL ne zaman biter? Umarım yanılırim; ama bir müddet devam edeceğe benzer. Çünkü bundan güzel bir yöntem yok. Parlamento yok, şu yok, bu yok, yargı denetimi yok. Yaz kararnameyi, imzala... Kararname değil, ferman... Bundan güzel bir şey olabilir mi? Bir Milli Eğitim Bakanı bir zamanlar, "okullar olmazsa ben milli eğitimi nasıl güzel yönetim" demişti ya şimdi de parlamento da yok, yargı da yok, denetim de yok. Sesini çıkartanı tık içeri. Ne zaman çıkartacağıın da belli değil... Bundan rahatı olur mu; dikensiz gül bahçesi. Ama her halükarda bir gün bitecek. O zaman ne olacak? O zaman, geçmişteki uygulamalara baktığımızda, bu şekilde kamu görevinden ihraç edilmiş olanlar, bu dönem zarfında kamu görevine girme koşullarını kaybetmemek şartıyla, OHAL kalkar kalkmaz kurumlarına geri dönecekler. Devlet memurluğuna veya kamu görevine engel teşkil edecek bir durum ortaya çıkabilir ama bunun dışında kurumlara başvurular reddedildikten sonra dava açılacak. Davada da hiç avukat tutmaya da gerek yok. Danıştay'ın içtihadı birleştirme kararından fevkalade güzel bir dava dilekçesi çıkar.

OHAL kalktıktan sonra, bütün bu olaylar yargı önüne taşındıktan ve nihayetinde yüksek Danıştay'ın huzuruna gittiğinde acaba o yüksek Danıştay, 1989'daki kararını vermiş olan Danıştay mı değil mi göreceğiz. O zaman, Danıştay bir sınava tutulacak.

Bugün ne olacak? Bugün ne yapılacak? Bu şekilde KHK'ya ekli listelerle ihraç edilen personel bugün ne yapabilir? Ben şahsen kötümserim. Şahsi düşüncem, maalesef buna karşı iç hukukta etkili bir yargısal başvurunun bir yolunu

görmüyorum. Maalesef... Denebilir ki bu ekli listede isimlerine yer verilen kamu görevlileri için o KHK uygulanmış ve Bakanlar Kurulu tarafından birel işlemler tesis edilmiştir. Bu ekli liste kararnameden ayrı bir işlemdir. Kararname genel soyut kural koyuyor. Bu kural uygulanıyor. Uygulama işleri nerede? Uygulama listelerde. Bu madde uygulanmak suretiyle, bunların terör örgütüne mensup olduğu, onu desteklediği, onunla irtibatla olduğu tespit edilenler atıldı. Genel soyut kural somuta indirgeniyor. Bu, KHK'dan ayrı bir işlem kabul edilebilir mi edilemez mi? Belki bu dava edilebilir. Nitekim bu şekilde hareket edenler var. Böyle bir dava açılırsa, böyle bir dava dinlenebilir bir dava olursa burada da söylenebilecek olan şeyler şudur: Bu KHK OHAL KHK'sının ötesinde bir KHK'dır. Çünkü OHAL süresince etki ve sonuçlar doğurmakla kalmayıp OHAL kalktıktan sonra etki ve sonuçları devam edebilecek olan bir KHK'dır. Bu açıdan Anayasa'nın 121. maddesinin son fıkrasına ve 15. maddeye aykırıdır deyip bu KHK'nın AYM'nin huzuruna götürülmesini talep ediyoruz denebilir. CHP'nin bunları böyle götürmesi lazım. Tabii CHP'nin çok değerli hukukçuları, hukuk danışmanları nasıl düşünmüşler bilmiyorum; lütfedip bize de sormadılar. Kendileri herhalde en iyisini yapmışlardır. AYM'ye Anayasa'ya aykırılık iddiası sayın heyetçe ciddiye alınmazsa şu da denebilir: "Benim hakkımda bir soruşturma açılmış mı, benim ifademe başvurulmuş mu, neyle suçlanıyorum. Ben ne yaptım da şu KHK'nın ikinci maddesindeki hükmün kapsamına soktunuz beni?" Soru bu. FETÖ'cü müyüm ben? Belgeni, kanıtını koy. PKK'lı mıyım? Söyle de savunmamı yapayım. Yok öyle bir şey. En basit idari yaptırımında dahi ilgilinin savunması alınmadan o yaptırım kararı alınamaz. Uyarma cezası dahi veremezsiniz. Kopya çekme iddiasıyla bir öğrenci hakkında disiplin soruşturması açsa kurumu, savunmasını almadan böyle bir disiplin cezası verirse, o ceza yok hükmündedir. Bu şekilde bir Danıştay başvurusu yapılabilir belki. Ben uzman olmadığım konuda ben pek konuşmayı sevmem. Ama herkes her platformda konuşuyor. Ceza hukukçusu bir meslektaşımız var. Maşallah alim. Genel Kamu Hukukunu biliyor, Anayasa Hukukunu biliyor, İdare Hukukunu zaten biliyor, İdari Yargılama Usulünü biliyor. Ben fazla bir şey konuşmak istemiyorum; ama uzmanı olanlardan duyduğum kadarıyla yargı yolu kapalıysa, AYM'ye gidilemiyorsa, Danıştay da açılacak olan böyle bir davada eğer "bu davaya bakamam, KHK'yı denetleyemem" der ise zaten adil yargılanma hakkı tamamen ihlal edilmiş demektir. Adil yargılanma hakkının birinci ögesi mahkemeye erişim hakkıdır. Bu yok. İkincisi, özellikle ceza yaptırımını açısından savunma hakkıdır. Bunlarla ilgili bireysel başvuru yapılabilir AYM'ye. AYM de denetleyemem diyebilir belki. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. Maddesinin ihlali nedeniyle başvurulabilir. Bunlar birlikte de yapılabilir. Bakarsınız, AYM "daha iç hukuktaki kanun yolları tüketilmemiş ki sen bana başvurdu" diyebilir. Bu gerekçeyle reddederse, öyle bir karar belki idari yargıda açılan davada kullanılabilir.

